
TÜRKİYE İLE SİRBİSTAN İKİLİ İLİŞKİLERİNİ GELİŞTİRME KONUSUNDA KARARLI - 1 MART 2010

Erhan TÜRBEDAR

12.04.2009

1 Mart 2010

Erhan Türbedar, TEPAV Dış Politika Analisti

Sırbistan Dışişleri Bakanı Vuk Jeremić 20-21 Şubat 2010da Türkiyeye resmi ziyaret düzenledi. Türkiye'nin en üst düzey yetkilileriyle bir araya gelen Jeremić, Davutoğlu ile gerçekleştirdiği ortak basın toplantısında, Batı Balkanlardaki sorunların çözümü doğrultusunda Türkiye ile Sırbistanın ortak vizyona sahip olduklarını, ayrıca bölgenin ekonomik kalkınmasını önemsediklerini belirtti. Davutoğlu ise Türkiye ile Sırbistan arasındaki ekonomik ilişkilerin geliştirilmesi üzerinde de çalışıldığına dair mesajlar verdi.

Son yirmi yılda Türkiye ile Sırbistan arasındaki ilişkiler eski Yugoslavya coğrafyasında yaşanan olaylardan yakından etkilenmiştir. Türkiye geçmişte Sırbistanı ilgilendiren konularda temkinli davranmaya çalışmış ve Sırbistanla iyi ilişkiler devam ettirmeyi arzulamış ise de, 1992-1995 yılları arasında Bosnada, ardından da 1999da Kosovada yaşananlar yüzünden, Sırbistanla ilişkiler dalgalı bir seyir izlemiştir.

Ekim 2000de Sırbistanda demokratik güçlerin iktidara geçmesinin ardından, Türkiye Sırbistanla ikili ilişkileri düzelme sürecine girdi. Ancak, Kosovanın 17 Şubat 2008deki bağımsızlık ilanı ardından, Türkiyeyle Sırbistan arasındaki ilişkilere yine soğukluk girdi. Bilindiği gibi Türkiye Kosovanın bağımsızlığını tanıyan ilk dalga ülkeleri içinde yer aldı. 2009 yılının başından bu yana ise, Ankara ile Belgrad ikili ilişkilerin düzeltilmesi ve geliştirilmesi konusunda kararlı adımlar atıyor. Nitekim son bir yıldır Türkiye ile Sırbistan arasında, daha önceki dönemlerde rastlanmayan oranda karşılıklı ziyaretler gerçekleşiyor.

Gelinen nokta itibariyle, Türkiye Cumhurbaşkanı Abdullah Gül ile Sırp meslektaşı Boris Tadić arasında bir dostluk ilişkisi kurulmuş bulunuyor. Saraybosnada yayımlanmakta olan Slobodna Bosna isimli dergiye göre, Bosna-Hersek'in Belgrad'daki elçiliğine yeni büyükelçinin atanmasıyla ilgili kriz, Türkiye Başbakanı Recep Tayyip Erdoğan'ın Tadić ile görüşmesi sonucunda çözüme kavuşturulmuş bulunuyor. Kuşkusuz Türkiye ile Sırbistan arasındaki yakınlaşmaya en çok enerji harcayan, iki ülkenin dışişleri bakanları Ahmet Davutoğlu ile Vuk Jeremić'tir.

İki ülke arasında ortak sınır bulunmuyor ise de, Türk yetkilileri her seferinde Sırbistanı komşuları olarak gördüklerini dile getiriyor. Türkiye'nin Avrupaya açılan en kestirme yolu üzerinde bulunan Sırbistanı Ankara, Balkanlardaki barış ve istikrarın kilit ülkesi olarak niteliyor. Sırbistan açısından bakıldığı zaman, bazı altyapı projelerinin geliştirmesi bakımından Belgradın son zamanlarda Türk

sermayesiyle yakından ilgilendiği anlaşıyor. Dahası, Kosova için diplomatik mücadelesini sürdüren Sırbistan, 2009 yılının başında başlayan Türkiyenin Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyindeki geçici üyeliğini de önemsemiş olabileceğini düşündürüyor.

Hangi sebepten olursa olsun, Türkiye ile Sırbistan arasında son zamanlarda gözlenen yakınlaşma, iki ülke arasında daha önce yetersiz diyalog sorunun yaşandığına işaret ediyor. Söz konusu diyalog yetersizliği ise bazı dönemlerde iki ülke arasında adeta medya savaşlarının yaşanmasına neden olabiliyordu. Günümüzde ise, Ankara ile Belgradın yakınlaşmasına paralel olarak, iki ülkenin medyası da olumlu etkilenmiş bulunuyor.

Yeremiçin Türkiyeye gerçekleştirdiği son ziyaret, iki ülkenin ekonomik ilişkilerini de daha yüksek seviyelere çıkartmak doğrultusunda somut projeler üzerinde çalıştığını gösterdi. 2009un ilk dokuz ayında Türkiye ile Sırbistan arasındaki ticaretin hacmi 300 milyon doları aşmıştı. 2009da iki ülke arasında imzalanan serbest ticaret anlaşmasının yürürlüğe girmesiyle, söz konusu ticaret hacminde bir artışın yaşanması bekleniyor. Türkiyenin Sırbistana yönelik dolaysız yabancı yatırımların toplamı ise 45 milyon dolar gibi sembolik bir seviyededir. Ancak önümüzdeki dönemde Sırbistanın Kralevo kentinin yakınlarındaki bir askeri havaalanının sivil havaalanına dönüştürölmesi ve Belgradı Adriyatik Denizine bağlayacak olan yeni otoyolun inşa edilmesi gibi projelerde Türk sermayesinin katılımı bekleniyor.

Türkiye ile Sırbistan arasında uzun süreden beri savunma alanında da işbirliğinin geliştirilmesi yönünde karşılıklı istek bulunuyor. Ancak, Sırbistan ile NATO şemsiyesi altında savunma ortağı olabilmek için, Türkiye daha belli bir müddet beklemek zorunda kalacaktır. Kosova sorunu yüzünden Sırbistan NATO üyeliğini reddetmeye devam ediyor. Kaldı ki Kosova, Türkiye ile Sırbistan arasında da en büyük anlaşmazlık konusu olarak kalmaya devam ediyor. Gelecekte Kosovaya ilişkin yaşanabilecek bazı gelişmeler ise, Ankara ile Belgrad arasındaki yakınlaşmanın samimiyetini de test etmiş olacaktır.

Kaynak/Source: